

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1959-1960.

SEANCE DU 9 MARS 1960.

Projet de loi portant approbation des actes internationaux suivants : a) **Protocole amendant la Convention signée à Genève le 25 septembre 1926, relative à l'esclavage, et transférant à l'Organisation des Nations Unies les fonctions confiées à la Société des Nations, signé à New York le 7 décembre 1953;** b) **Convention supplémentaire relative à l'abolition de l'esclavage, de la traite des esclaves et des institutions et pratiques analogues à l'esclavage, signée à Genève le 7 septembre 1956.**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES ETRANGERES (1)
PAR M. **ROLIN**.

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de loi qui vous est soumis porte approbation de deux actes internationaux :

1° un protocole amendant la Convention sur l'esclavage signée à Genève le 25 septembre 1926;

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations de la Commission :

le baron Nothomb, président; le comte d'Aspremont Lynden, le baron de Drolodot, MM. Dekeyzer, Derbaix, De Winter, Leynen, Moreau de Melen, Orban et Rolin, rapporteur.

R. A 5842.

Voir :

Documents de la Chambre des Représentants :

338 (Session de 1958-1959) :

- 1 : Projet de loi;
- 2 : Rapport.

Annales de la Chambre des Représentants :

11 février 1960.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1959-1960.

VERGADERING VAN 9 MAART 1960.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de volgende internationale akten : a) **Protocol tot wijziging van het Verdrag, ondertekend op 25 september 1926 te Genève, inzake de slavernij, en tot overdracht aan de Organisatie der Verenigde Naties der taken die de Volkenbond waren opgelegd, ondertekend op 7 december 1953 te New York;** b) **Aanvullend Verdrag inzake de afschaffing van de slavernij, de slavenhandel en met slavernij gelijk te stellen instellingen en practijken, ondertekend op 7 september 1956 te Genève.**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE ZAKEN (1)
UITGEBRACHT DOOR DE HEER **ROLIN**.

DAMES EN HEREN,

Het ontwerp van wet dat U wordt voorgelegd, houdt de goedkeuring in van twee internationale akten :

1° een protocol tot wijziging van het Verdrag inzake de slavernij dat op 25 september 1926 te Genève werd ondertekend;

(1) De volgende leden hebben aan de beraadslagingen van de Commissie deelgenomen :

Baron Nothomb, voorzitter, graaf d'Aspremont Lynden, Baron de Drolodot, de hh. Dekeyzer, Derbaix, De Winter, Leynen, Moreau de Melen, Orban en Rolin, verslaggever.

R. A 5842.

Zie :

Gedr. St. van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :

338 (Zitting 1958-1959) :

- 1 : Ontwerp van wet;
- 2 : Verslag.

Handelingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :

11 februari 1960.

2° une convention supplémentaire relative à l'abolition de l'esclavage, de la traite des esclaves et des institutions à pratiques analogues à l'esclavage, signée à Genève le 7 septembre 1956.

Le premier de ces documents a essentiellement pour objet d'adapter la Convention de 1926 sur la répression de l'esclavage et du travail forcé au changement survenu dans l'organisation internationale en 1945. L'ONU ayant pris la place de la SDN, c'est au secrétaire général des N.U. et plus à celui de la SDN que devront être transmis les renseignements relatifs à la réglementation adoptée en la matière par les Hautes Parties Contractantes et c'est devant la Cour Internationale de Justice et plus devant la Cour permanente de justice internationale disparue que devront être portés les différents relatifs à l'interprétation ou à l'application de la Convention de 1926.

Plus importante est la Convention de 1956 par laquelle les Etats s'engagent notamment à prendre toutes mesures législatives et autres qui seront réalisables et nécessaires pour obtenir progressivement et aussitôt que possible l'abolition complète ou l'abandon de diverses institutions ou pratiques analogues à l'esclavage, à savoir :

- a) la servitude pour dettes;
- b) le servage — qui lie certains individus « à la glèbe » suivant l'expression féodale les astreignant à prêter divers services aux propriétaires des fonds qu'ils occupent;
- c) ce qu'on pouvait appeler les cas de servitude familiale : cas de la jeune fille mariée sans son consentement contre versement d'une dot, ou de la veuve transmise sans son consentement par succession ou testament à une autre personne, celui de l'enfant mineur de moins de dix-huit ans dont la personne est cédée à un tiers à titre onéreux ou gratuitement en vue de l'exploitation de sa personne et de son travail.

Nul doute que cet objectif rencontre les sympathies unanimes du Sénat.

Mais une question se pose en ce qui nous concerne : la convention intéresse essentiellement, sinon exclusivement le Congo. C'est là que certaines coutumes autorisent encore certains des abus dénoncés. Or nous allons le 30 juin reconnaître l'indépendance du Congo. Convient-il que nous procédions trois mois avant cette date à la ratification de Conventions signées, il y a trois ans et demi avec ce résultat qu'à l'instar des conventions de l'O.I.T. les dits accords seraient considérés comme liant l'Etat successeur. (Cf. Jenks, *State Succession in respect of law making Treaties* — *British Yearbook of International Law* 1952, p. 135-136).

La question apparaît comme délicate. En faveur de l'affirmative on peut faire valoir que les délégués à la Table Ronde se sont unanimement prononcés pour une déclaration des Droits de l'homme ne produisant l'essentiel de la Déclaration universelle de 1948 dont dérivent les règles proposées dans la Convention de 1956. D'autre part les mêmes délégués se sont

2° een aanvullend verdrag inzake de afschaffing van de slavernij, de slavenhandel en met slavernij gelijk te stellen instellingen en praktijken, ondertekend op 7 september 1956, te Genève.

Het eerstgenoemde document heeft hoofdzakelijk ten doel het Verdrag van 1926 op het tegengaan van de slavernij en van de dwangarbeid aan te passen aan de wijziging in de internationale organisatie die in 1945 heeft plaats gehad. Daar de O.V.N. de plaats heeft ingenomen van de Volkenbond, zullen de inlichtingen over de reglementering terzake door de Hoge Verdragsluitende Partijen aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties en niet meer aan die van de Volkenbond worden gezonden. Voorts zullen de geschillen in verband met de interpretatie of de toepassing van het Verdrag van 1926 bij het Internationaal Gerechtshof en niet bij het verdwenen Permanent Hof van Justitie moeten worden aangebracht.

Van meer belang is het Verdrag van 1956, waarbij de Staten o.m. de verbintenissen aangaan « alle uitvoerbare en noodzakelijke wettelijke en andere maatregelen te treffen om in toenemende mate en zo spoedig mogelijk de volledige afschaffing en opheffing te bewerkstelligen » van verscheidene met slavernij gelijk te stellen instellingen en praktijken, te weten :

- a) pandelingschap;
- b) lijfeigenschap, waarbij bepaalde individuen aan de bodem behoren, zoals het in de middeleeuwen heette, en verplicht zijn allerlei diensten te verlenen aan de eigenaar van het land dat zij bewonen;
- c) de gevallen van zogenaamde « familiale dienstbaarheid » : geval van het jonge meisje dat, zonder toestemming van harentwege, tegen betaling van een bruidschat ten huwelijk wordt gegeven, of van de weduwe die, zonder dat zij erin toestemt, bij nalatenschap of testament aan een andere persoon wordt overgemaakt; dat van het minderjarig kind beneden 18 jaar dat, al dan niet tegen beloning, aan een derde wordt afgestaan met het doel zijn persoon dan wel zijn arbeid te exploiteren.

Het nagestreefde doel zal ongetwijfeld de eensgezinde instemming van de Senaat wegdragen.

Voor ons land rijst er echter een moeilijkheid : het verdrag heeft hoofdzakelijk, zoniet uitsluitend betrekking op Congo, waar de gebruiken nog sommige van de aangeklaagde gevallen toelaten. Maar op 30 juni a.s. zullen wij de onafhankelijkheid van Congo erkennen. Past het dat wij, drie maanden vóór die datum, een overeenkomst bekrachtigen die drie en een half jaar geleden werd ondertekend, met het gevolg dat, naar het voorbeeld van de overeenkomsten van de Internationale Arbeidsorganisatie, het door ons bekrachtigd accoord geacht wordt de opvolgende Staat te verbinden ? Cf. Jenks, *State succession in respect of law making Treaties* - *British Yearbook of International Law* 1952, blz. 135-136).

Dit lijkt een delicaat geval. Ten gunste van de bekrachtiging kan men zich beroepen op het feit dat de afgevaardigden op de Rondetafelconferentie zich eensgezind hebben uitgesproken voor een Verklaring van de Rechten van de Mens die de hoofdbepalingen overneemt van de Universele Verklaring van 1948, waarvan de in de Overeenkomst van 1948

prononcés en principe pour le vote des femmes ce qui va bien au delà des mesures d'émancipation prévues dans les accords. Enfin il convient de souligner que les accords n'imposent pas aux Parties contractantes d'introduire dans leurs législations des réformes drastiques et immédiates, mais plutôt de l'orienter dans une direction déterminée. Il semble dans ces conditions que l'approbation du futur Etat Congolais ne puisse faire aucun doute.

Votre Commission n'hésite pas dès lors, à recommander au Sénat de voter le projet de loi d'approbation qui lui est soumis.

Elle recommande néanmoins qu'avant de procéder à la ratification des accords le Gouvernement veuille bien s'assurer que la chose ne soulève pas d'objections de la part des Congolais délégués de la Table Ronde et non plus du Ministre du Congo belge.

Le projet et le présent rapport ont été adoptés à l'unanimité.

Le Rapporteur,
H. ROLIN.

Le Président,
Baron P. NOTHOMB.

voorgestelde regels afgeleid zijn. Aan de andere kant hebben de afgevaardigden het principe van het vrouwenstemrecht aanvaard, wat toch heel wat verder reikt dan de ontvoogdingsmaatregelen waarin de akten voorzien. Ten slotte zij opgemerkt dat de overeenkomsten de Verdragsluitende Partijen niet verplichten in hun wetgeving drastische en onmiddellijke hervormingen in te voeren, maar eerder een wel bepaalde weg op te gaan. Dat de toekomstige Congostaat zijn goedkeuring zal geven, schijnt dan ook geen twijfel te laten bestaan.

Uw Commissie aarzelt bijgevolg niet om de Senaat de goedkeuring van deze wet aan te bevelen.

Maar vooraleer tot de bekrachtiging van de overeenkomsten over te gaan, ware het gewenst dat de Regering zou nagaan of de Congolese afgevaardigden op de Rondetafelconferentie en de Minister van Belgisch-Congo er geen bezwaar tegen hebben.

Het ontwerp en dit verslag zijn met algemene stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,
H. ROLIN.

De Voorzitter,
Baron P. NOTHOMB.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1959-1960.

SEANCE DU 9 MARS 1960.

Projet de loi portant approbation des actes internationaux suivants : a) Protocole amendant la Convention signée à Genève le 25 septembre 1926, relative à l'esclavage, et transférant à l'Organisation des Nations Unies les fonctions confiées à la Société des Nations, signé à New York le 7 décembre 1953; b) Convention supplémentaire relative à l'abolition de l'esclavage, de la traite des esclaves et des institutions et pratiques analogues à l'esclavage, signée à Genève le 7 septembre 1956.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES ETRANGERES (1)
PAR M. **ROLIN**.

ERRATUM

Lire comme suit l'avant dernier alinéa du rapport :

« Elle recommande néanmoins qu'avant de procéder à la ratification des accords le Gouvernement veuille bien s'assurer que la chose ne soulève pas d'objections de la part des Congolais délégués de la Table Ronde auprès du Ministre du Congo belge. »

R. A 5842.

Voir :

Documents de la Chambre des Représentants :

338 (Session de 1958-1959) :

- 1 : Projet de loi;
- 2 : Rapport.

Annales de la Chambre des Représentants :

11 février 1960.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1959-1960.

VERGADERING VAN 9 MAART 1960.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de volgende internationale akten : a) Protocol tot wijziging van het Verdrag, ondertekend op 25 september 1926 te Genève, inzake de slavernij, en tot overdracht aan de Organisatie der Verenigde Naties der taken die de Volkenbond waren opgelegd, ondertekend op 7 december 1953 te New York; b) Aanvullend Verdrag inzake de afschaffing van de slavernij, de slavenhandel en met slavernij gelijk te stellen instellingen en practijken, ondertekend op 7 september 1956 te Genève.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE ZAKEN (1)
UITGEBRACHT DOOR DE HEER **ROLIN**.

ERRATUM

Het voorlaatste lid van het verslag als volgt te lezen :

« Maar vooraleer tot de bekrachtiging van de overeenkomsten over te gaan, ware het gewenst dat de Regering zou nagaan of de Congolese afgevaardigden van de Rondetafelconferentie bij de Minister van Belgisch-Congo er geen bezwaar tegen hebben. »

R. A 5842.

Zie :

Gedr. St. van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :

338 (Zitting 1958-1959) :

- 1 : Ontwerp van wet;
- 2 : Verslag.

Handelingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :

11 februari 1960.